Lausunto
PRH/1913/05/2023
17.10.2023

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Eduskunnan talousvaliokunnan lausuntopyyntö 5.10.2023 koskien U-kirjettä 52/2023 vp

Viitaten talousvaliokunnan lausuntopyyntöön koskien komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi standardin kannalta olennaisista patenteista ja asetuksen (EU) 2017/1001 muuttamisesta Patentti- ja rekisterihallitus toteaa seuraavaa:

Ehdotus ei sinällään tuo uusia velvoitteita Patentti- ja rekisterihallitukselle, joten sillä ei ole välittömiä vaikutuksia Patentti- ja rekisterihallituksen viranomaistoimintaan.

Aineettomat oikeudet, kuten patentit, kannustavat yrityksiä innovaatiotoimintaan ja edistävät innovaatioiden hyödyntämistä yhteiskunnassa. Kuten U-kirjeen sivulla 9 on todettu, vaikutustenarvioinnissa ei ole arvioitu uuden sääntelyn essentiaalipatentin haltijoille aiheuttaman merkittävän hallinnollisen taakan vaikutuksia innovaatiotoimintaan. Patentti- ja rekisterihallitus pitää tärkeänä pitää yllä tasapainoa, joka edistää standardoitujen tekniikoiden leviämistä sekä uusien tekniikoiden ja tuotteiden kehitystä, rasittamatta yrityksiä kohtuuttoman raskaalla uudella sääntelyllä. Komissio on aloitteessaan tuonut esille pienten ja keskisuurten yritysten erityistarpeet standardin käyttäjinä ja essentiaalipatenttien lisenssien ottajina. Tietyillä aloilla suomalaiset pk-yritykset ovat ottaneet lisenssejä essentiaalipatentteihin, ja järjestelmän toimivuuden puutteet ovat ongelmallisia myös näiden yritysten näkökulmasta.

Komission ehdotukseen sisältyy ehdotus essentiaalipatenttien olennaisuus-tarkastuksista, jonka suorittaisivat riippumattomat arvioijat, joilla on asiantuntemusta asianomaiselta tekniikan alalta. Komission esittämässä vaikutusten arvioinnissa on tuotu esiin, että EU-alueella on noin 650 pätevyysvaatimukset täyttävää patenttiasiamiestä ja 800 patenttitutkijaa telekommunikaatioalalla. Osa patenttiasiamiehistä ei välttämättä ole esteettömiä ja patenttivirastojen tietoliikennealan tutkijat ovat alan runsaan hakemusmäärän johdosta jo nyt täystyöllistettyjä. Olennaisuusarviointeihin tarvittaisiin siis hyvin suuri määrä riippumattomia asiantuntijoita verrattuna saatavilla olevaan henkilöstöön.

Asetusehdotuksen mukaan EU:n teollisoikeusvirastoon (EUIPO) perustettaisiin osaamiskeskus, joka hallinnoisi tietokantoja, rekisteriä ja menettelyjä

essentiaalipatenttien olennaisuuden tarkastamiseksi ja FRAND-ehtojen määrittämiseksi. EUIPO hallinnoi tavaramerkkeihin ja mallioikeuksiin liittyviä EU:n oikeuksia, eikä sillä ole tällä hetkellä patenttioikeuksiin liittyviä tehtäviä. Sivulla 9 on todettu, että EUIPOn arvioinnin mukaan ehdotetun osaamiskeskuksen ja essentiaalipatenttirekisterin perustamiskustannukset olisivat noin 2,4 miljoonaa euroa ja toimintakustannukset noin 2 miljoonaa euroa vuodessa. Samassa kohdassa arvioitujen olennaisuustarkastuksien ja rekisteröintien määrien perusteella toimintakustannukset vaikuttavat alibudjetoiduilta. Patentti- ja rekisterihallituksen mielestä nyt ehdotettujen uusien tehtävien aiheuttamia kustannuksia ei myöskään tulisi vyöryttää tavaramerkki- ja mallioikeushakemuksia tekevien tahojen kustannettavaksi.

Patentti- ja rekisterihallitus yhtyy valtioneuvoston kritiikkiin asetusehdotusta kohtaan. Nykymuodossaan asetusehdotus saattaa jarruttaa eurooppalaisten yritysten innovaatiotoimintaa ja tuotekehitystä sellaisilla kehittyvien teknologioiden kuten 5G-verkkoteknologian ja esineiden internetin aloilla, joissa essentiaalipatenteilla on keskeinen rooli. Asetusehdotusta tulisi muuttaa siten, että U-kirjeessä esiintuodut keskeiset ongelmat ratkaistaisiin. Asetusehdotuksen tulisi paremmin huomioida jo olemassa olevat ja yhä kehittyvät yksityisten välisiin sopimuksiin perustuvat ratkaisut, joista esimerkkinä mainittakoon eurooppalaisten autoteollisuuden yritysten liittyminen 5G-patenttipooliin.

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Digitally signed by PRH Signing Service:
Signed by: **Jorma Hanski**
Date: **Tue Oct 17 07:32:43 UTC 2023**
In order to verify the signature, upload the document to
https://virka.prh.fi/docsign/verify-document

Jorma Hanski
Johtaja
Patentit ja tavaramerkit
Patentti- ja rekisterihallitus